

การรักษา

การรักษาโดยการผ่าตัด ได้แก่

1. การผ่าตัดเย็บซ่อมแซมรูหรือจุดอ่อนของผนังหน้าท้องส่วนที่มีไส้เลื่อน (Herniorrhaphy)

2. การผ่าตัดแก้ไขภาวะไส้เลื่อนโดยใช้แผ่นสารสังเคราะห์เย็บปิดรู หรือเสริมความแข็งแรงของผนังหน้าท้องส่วนนั้นๆ (Hernioplasty) ซึ่งสามารถผ่าตัดแบบเปิด หรือ การส่องกล้อง (Laparoscopic hernioplasty)

การดูแลตนเองและป้องกันโรคไส้เลื่อน

1. ผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นไส้เลื่อนแล้ว และอยู่ในระหว่างรอรับการผ่าตัดรักษา ควรระวังไม่ให้ไส้เลื่อนเกิดภาวะติดคา เช่น

* หลีกเลี่ยงการยกของหนัก 1-2 เดือนแรกหลังผ่าตัด

* ไม่เบ่งถ่ายอุจจาระ และปัสสาวะ

* การใส่อุปกรณ์หรือกางเกงที่ช่วยกระชับไม่ให้ไส้เลื่อนโป่งตุงออกมา

2. ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดรักษาไส้เลื่อนแล้ว ต้องระวังไม่ให้ไส้เลื่อนกลับมาเป็นอีก เช่น

* ลดน้ำหนัก ในผู้ที่มีโรคอ้วนและน้ำหนักตัวเกิน

* หลีกเลี่ยงการยกของหนัก

* รับประทานอาหารมีกากใยเพื่อหลีกเลี่ยงภาวะท้องผูก ไม่เบ่งถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะ

* หลังผ่าตัดควรสังเกตอาการผิดปกติ เช่น เลือดออกบริเวณแผลผ่าตัด หรือมีรอยบวมแดงร้อนรอบแผลผ่าตัดและปวด หากมีอาการผิดปกติควรรีบปรึกษาแพทย์

จัดทำโดย

นางสาวรสสุคนธ์ เรืองโพนและคณะ
งานการพยาบาลศัลยศาสตร์และศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์นายแพทย์วีรุตม์ โลม์สิริวัฒน์
นางสาวสุรรัตน์ ช่วงสวัสดิศักดิ์

สนับสนุนการพิมพ์โดย

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

พิมพ์ครั้งที่ 1

จำนวน 3,000 ฉบับ

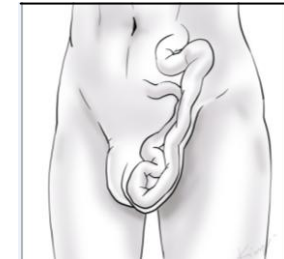
ปี พ.ศ. 2559

รหัสหน่วยงาน NS07210015964

สงวนลิขสิทธิ์โดย พรบ.การพิมพ์ 2537

ไส้เลื่อนบริเวณขาหนีบ (Inguinal Hernia)

โครงการสอนสุขศึกษาในหอผู้ป่วย
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช

SIPI NS1033159

โรคไส้เลื่อนบริเวณขาหนีบ

(Inguinal Hernia)

ไส้เลื่อน คือ ภาวะที่อวัยวะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอวัยวะในช่องท้องยื่นออกจากช่องท้องผ่านทางผนังหน้าท้องที่มีรูเปิดผิดปกติ หรือส่วนผนังช่องท้องที่อ่อนแอ ไส้เลื่อนที่พบบ่อยมักเกิดบริเวณขาหนีบและมักพบว่ามึลไส้เล็กยื่นออกมาได้ ก่อนมักจะมีก้อนออกมาหรือคลำได้ในขณะยืน เดิน วิ่ง ออกกำลังกาย ไอ จาม หรือยกของหนัก ไส้เลื่อนอาจยุบเข้าช่องท้องได้เองโดยเวลาอนใช้มือนวดบริเวณก้อนเบาๆ แต่บางรายอาจไม่สามารถยุบเข้าช่องท้องได้เกิดเป็นภาวะจุกเฉิน เรียกว่า ไส้เลื่อนติดคา (Incarcerated hernia) ที่ผู้ป่วยต้องรีบมาพบแพทย์เพื่อผ่าตัด

สาเหตุ

เกิดจากความอ่อนแอของผนังหน้าท้อง หรือเกิดจากการที่ผนังหน้าท้องมีช่องเปิดตามธรรมชาติซึ่งเป็นทางออกของเลือดที่มาเลี้ยงลูกอัณฑะ 2 ข้าง ซึ่งรูนี้จะปิดไปเองโดยธรรมชาติในระหว่างอยู่ในครรภ์มารดา แต่ผู้ป่วยไส้เลื่อนรูนี้ไม่ปิด จึงทำให้ไส้เลื่อนออกมาทางรูเปิดนี้และเป็นสาเหตุที่ทำให้พบโรคไส้เลื่อนเป็นในเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีปัจจัยส่งเสริมทำให้เกิดโรค คือ มีแรงดันในช่องท้องเพิ่มมากขึ้น เช่น

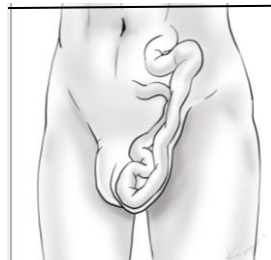
- * บุคคลที่มีน้ำหนักตัวมาก
- * ยกของหนักเป็นประจำ
- * ต่อมลูกหมากโต เบ่งปัสสาวะเป็นประจำ

- * ภาวะที่เกิดน้ำในช่องท้องมาก ๆ
- * ผู้ที่ไอเรื้อรัง เช่น โรคถุงลมโป่งพอง
- * ภาวะท้องผูก เบ่งถ่ายอุจจาระ
- * สตรีตั้งครรภ์

ชนิดของไส้เลื่อน

ไส้เลื่อนบริเวณขาหนีบ (Groin/Inguinal hernia) แบ่งได้ 2 ชนิด

1. ภาวะที่มีไส้เลื่อนออกมาตามรูเปิดบริเวณขาหนีบ (Indirect inguinal hernia) ซึ่งอาจต่อเนื่องไปยังถุงอัณฑะได้
2. ภาวะไส้เลื่อนบริเวณขาหนีบ ซึ่งเกิดจากการที่ผนังหน้าท้องส่วนล่างหย่อนยาน ทำให้มีมึลไส้ยื่นออกมาบริเวณหัว เน่า (Direct inguinal hernia)

ตำแหน่งไส้เลื่อนบริเวณขาหนีบ

อาการ

อาการสำคัญสำหรับโรคไส้เลื่อนบริเวณขาหนีบ ได้แก่ คลำพบก้อนบริเวณขาหนีบ ปวดหน่วงๆ บริเวณก้อน มีก้อนบริเวณขาหนีบ ก้อนจะโตขึ้นในขณะที่ยกของหนัก ไอหรือจามแรงๆ จะทำให้ก้อนนี้โผล่ออกมา และอาจรู้สึกมีเสียงเคลื่อนไหวของลำไส้เหมือนเวลาหิวข้าว เมื่อนอนลงดันก้อนเข้าไปในรูบริเวณขาหนีบก้อนจะหายไป

อาการที่ต้องมาพบแพทย์ทันที

- * ปวดบริเวณไส้เลื่อน
- * ไม่สามารถดันก้อนกลับเข้าไปในช่องท้องได้
- * ปวดท้อง ท้องอืด คลื่นไส้ อาเจียน

ภาวะแทรกซ้อนของโรคไส้เลื่อน

ที่สำคัญ

- * ภาวะที่ลำไส้เคลื่อนออกมาและไม่สามารถดันกลับไปในช่องท้องได้ (Incarcerated hernia)
- * ภาวะที่ลำไส้เคลื่อนลงมาในรูเปิด แล้วเกิดการบิดตัวทำให้ลำไส้ขาดเลือดไปเลี้ยงและเกิดลำไส้เน่า (Strangulated hernia) ผู้ป่วยจะมีอาการปวดท้องรุนแรง ปวดบิดๆ คลื่นไส้ อาเจียน บางรายอาจมีภาวะความดันโลหิตต่ำ
- * ภาวะลำไส้อุดตัน (Bowel obstruction) เกิดเมื่ออาหารหรืออุจจาระไม่สามารถเคลื่อนผ่านลำไส้ไปได้ ผู้ป่วยจะปวดท้องมวนๆ คลื่นไส้ อาเจียน ท้องอืดไม่ผายลม